

BỘ NỘI THƯƠNG

Số: 12/NT

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 21 tháng 6 năm 1980

THÔNG TƯ

CỦA BỘ NỘI THƯƠNG SỐ 12/NT NGÀY 21-6-1980 HƯỚNG DẪN BỔ SUNG VỀ VIỆC TỔ CHỨC THƯƠNG

NGHIỆP CẤP HUYỆN

Thi hành Chỉ thị số 33-CT/TU của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 33-CP của Hội đồng Chính phủ, Thông tư số 418-TTg của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng huyện, Bộ Nội thương đã có Thông tư số 491-NT ngày 16/8/1978 và Thông tư số 2-NT ngày 7/2/1979 hướng dẫn việc chấn chỉnh và tăng cường tổ chức thương nghiệp ở các tỉnh phía Nam và phía Bắc.

Do yêu cầu phục vụ sản xuất và đẩy mạnh thu mua lương thực, thực phẩm, từ hội nghị Trung ương lần thứ 6 đến nay, Đảng và Chính phủ đã ban hành thêm nhiều văn bản về tổ chức lưu thông, phân phối, trong đó có quy định một số điểm cụ thể về tổ chức thương nghiệp cấp huyện.

Nay Bộ Nội thương ra Thông tư này bổ sung Thông tư số 419-NT, Thông tư số 2-NT và hướng dẫn cụ thể việc tổ chức thương nghiệp cấp huyện như sau:

VỀ TỔ CHỨC THƯƠNG NGHIỆP QUỐC DOANH Ở HUYỆN

I. LOẠI HÌNH TỔ CHỨC

Trong Nghị quyết số 25-TU ngày 1/4/1980 Bộ Chính trị đã nêu rõ: "...cần xúc tiến việc xây dựng công ty thương nghiệp huyện kinh doanh tổng hợp cả mua và bán...", và qua thực tiễn làm thử tổ chức thương nghiệp huyện ở một số địa phương cũng thấy rằng trong điều kiện nông sản hàng hoá ở huyện chưa phát triển mạnh, khối lượng thu mua chưa nhiều, mua phải kết hợp với bán để thuận tiện cho việc thực hiện hợp đồng kinh tế hai chiều, và điều kiện cán bộ của huyện cũng còn bị hạn chế thì tổ chức thương nghiệp quốc doanh ở huyện xây dựng theo loại hình một Công ty thương nghiệp có tính chất tổng hợp là thích hợp. Từ đó, Bộ quy định:

1. Đối với các huyện đồng bằng, trung du cũng như các huyện miền núi, hải đảo:

Thống nhất tổ chức ở mỗi huyện một công ty thương nghiệp huyện, vừa thu mua nông sản, thực phẩm, vừa bán lẻ hàng tiêu dùng. Trong điều kiện kinh tế hiện nay, công ty được giao kiêm thêm nhiệm vụ kinh doanh ăn uống công cộng và dịch vụ. Công ty thương nghiệp huyện là đơn vị hạch toán kinh tế độc lập, có tư cách pháp nhân đầy đủ và do Ủy ban nhân dân huyện trực tiếp quản lý.

Tuy nhiên, đối với một số huyện có doanh số thu mua và bán lẻ lớn mà trước đây đã tổ chức hai công ty (công ty đại lý thu mua và công ty bán lẻ), hoạt động đã ổn định và nay được cấp uỷ và Ủy ban nhân dân địa phương đồng ý duy trì thì vẫn có thể tiếp tục giữ nguyên, không xáo trộn tổ chức làm ảnh hưởng đến việc thực hiện nhiệm vụ kinh doanh. Nhưng cần tinh giản bộ máy quản lý của hai công ty cho gọn, nhẹ có hiệu lực và cần tăng cường quan hệ hiệp tác giữa hai công ty đảm bảo mua gắn chặt với bán.

2. Đối với các huyện ngoại thành của các thành phố trực thuộc Trung ương:

a. Những huyện ngoại thành của các thành phố trực thuộc Trung ương được quy hoạch là vành đai thực phẩm hoặc rau quả, có nhiệm vụ cung ứng thường xuyên các mặt hàng thực phẩm tươi sống cho nội thành, cự li vận chuyển từ huyện vào thành phố ngắn, có điều kiện tổ chức vận động hàng hoá nhanh chóng đến nơi tiêu thụ thì thương nghiệp quốc doanh ở đó xây dựng theo một loại hình tổ chức riêng biệt như sau:

- Các trạm hoặc cửa hàng thực phẩm, rau quả ở các huyện này vẫn đặt trực thuộc các công ty thực phẩm, nông sản, rau quả thành phố để các công ty này quản lý thống nhất và điều hành toàn bộ các khâu của quá trình lưu thông thực phẩm tươi sống và rau quả trên phạm vi toàn thành phố được nhanh chóng nhằm đảm bảo hiệu quả kinh tế.

- Còn nhiệm vụ kinh doanh công nghệ phẩm và ăn uống, dịch vụ thì lập một công ty bán lẻ công nghệ phẩm và một công ty (hoặc xí nghiệp) ăn uống công cộng ở huyện phụ trách. Các công ty này là những đơn vị hạch toán kinh tế độc lập, có tư cách pháp nhân đầy đủ và do Ủy ban nhân dân huyện trực tiếp quản lý.

b. Những huyện ngoại thành mà kinh tế hàng hoá chưa phát triển mạnh, nguồn hàng thực phẩm cung ứng cho nội thành chưa lớn và chưa thường xuyên thì thương nghiệp quốc doanh ở đó xây dựng theo loại hình một công ty thương nghiệp huyện có tính chất tổng hợp như các huyện nói ở điểm 1.

II. NHIỆM VỤ VÀ QUYỀN HẠN CỦA CÔNG TY THƯƠNG NGHIỆP HUYỆN

a. Nhiệm vụ:

Công ty thương nghiệp huyện có các nhiệm vụ kinh doanh cụ thể sau đây:

1. Phục vụ và thúc đẩy sản xuất phát triển, tích cực góp phần vào việc khai thác tiềm năng kinh tế của huyện, bằng cách:

- Bám sát sản xuất, nắm vững tiềm năng của từng cơ sở, từng hộ nông dân; trên cơ sở đó, tác động tích cực vào sản xuất, kể cả việc cung ứng cho cơ sở một phần tư liệu sản xuất mà mình có kinh doanh;
- Điều tra nghiên cứu nhu cầu đề xuất và tham mưu cho sản xuất mở rộng kinh doanh, phát triển thêm mặt hàng mới, trên cơ sở tận dụng tiềm năng lao động, đất đai và cơ sở vật chất sẵn có ở huyện;
- Tuỳ điều kiện và khả năng cụ thể mà mở rộng hoạt động tự sản xuất, chế biến một số mặt hàng gắn với lưu thông, nhất là chế biến rau quả và nước chấm, để góp phần tự cân đối cung cầu về hàng tiêu dùng trên địa bàn huyện.

2. Thu mua năm nguồn hàng địa phương, bao gồm:

- Thu mua nông sản, thực phẩm trên địa bàn huyện (trừ lương thực, hải sản, dược liệu, đặc sản xuất khẩu và nông sản - nguyên liệu ở các vùng sản xuất tập trung gần nhà máy do các ngành khác thu mua).

Các loại nông sản vừa là hàng tiêu dùng trong nước, vừa là hàng xuất khẩu, vừa là nguyên liệu chế biến công nghiệp, mà trước đây nhiều ngành cùng mua thì nay công ty thương nghiệp huyện tập trung thu mua, và giao cho các ngành theo chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước.

- Thu mua hoặc gia công một số mặt hàng vật liệu xây dựng của địa phương như gạch, ngói, vôi, tre vườn, gỗ vườn, lá lợp ... và mặt hàng thủ công sản xuất bằng nguyên liệu địa phương hoặc bằng phế liệu, phế phẩm mà ở đó các công ty tỉnh và Trung ương không kinh doanh.
- Thu mua phế liệu, phế phẩm của cơ quan, trường học và nhân dân trong huyện.

Nhiệm vụ thứ hai trên đây là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của công ty thương nghiệp huyện; để đảm bảo tập trung nắm được các nguồn hàng này, bên cạnh việc tổ chức trực tiếp thu mua với người sản xuất, công ty thương nghiệp huyện còn phải sử dụng hợp tác xã mua bán xã và tư thương mua uỷ thác cho mình.

3. Mua hàng nội bộ của các công ty thương nghiệp tỉnh và Trung ương, bao gồm các mặt hàng công nghệ phẩm, thực phẩm công nghệ, nông sản chế biến, vật liệu xây dựng và chất đốt do Trung ương và tỉnh phân phối theo kế hoạch để tiêu dùng trong huyện.

Riêng về mặt hàng thực phẩm tươi sống thì thông thường các huyện đều phải tự lực giải quyết, nhưng nếu gặp trường hợp huyện có nhiều công trường, xí nghiệp không tự trang trải được nhu cầu thực phẩm, phải xin tỉnh điều động từ nơi khác đến thì công ty thương nghiệp huyện đó có thể kí hợp đồng mua thẳng của công ty thương nghiệp huyện bạn theo chỉ tiêu kế hoạch của ty thương nghiệp phân bổ, không nhất thiết phải mua qua công ty tỉnh.

4. Bán buôn, bao gồm:

- Bán nông sản, thực phẩm cho công ty tỉnh, công ty trung ương hoặc công ty huyện bạn; bán nông sản xuất khẩu cho ngoại thương và bán nông sản nguyên liệu cho nhà máy. Tất cả chỉ tiêu bán buôn này đều phải theo kế hoạch Nhà nước của Trung ương hoặc của tỉnh.

Hoạt động mua bán và thanh toán các hàng hoá này tiến hành theo hợp đồng kinh tế kí kết giữa công ty thương nghiệp huyện với công ty tỉnh, công ty trung ương hoặc đơn vị tiêu thụ khác, nhưng việc giao nhận hàng hoá, nhất là các mặt hàng thực phẩm tươi sống như lợn, trứng, gia cầm, rau quả ... thì có thể áp dụng hình thức giao tay ba tại địa bàn sản xuất giữa người sản xuất - công ty thương nghiệp huyện - đơn vị tiêu thụ để đảm bảo hàng hoá vận động nhanh, giảm bớt hư hao, và nâng cao hiệu quả kinh tế.

- Trao đổi hàng hoá kinh doanh ngoài kế hoạch với các công ty thương nghiệp trong nội bộ ngành hoặc với tổ chức thương nghiệp của các ngành khác theo sự thoả thuận giữa hai bên.

5. Cung ứng hàng hoá cho hợp tác xã mua bán xã làm đại lí bán lẻ ở thị trường nông thôn, bao gồm các mặt hàng thiết yếu phân phối theo tiêu chuẩn định lượng cho các hộ nông dân, hàng bán theo quan hệ trao đổi hàng hai chiều và một số hàng lưu thông bình thường. Song song với việc giao hàng cho xã, công ty phải đi sát hướng dẫn, giúp đỡ và kiểm tra hợp tác xã mua bán xã về tiêu chuẩn định lượng, phương thức, giá cả ... tất cả nhằm đảm bảo hàng hoá đưa về nông thôn được phân phối đúng chính sách, đúng đối tượng, đúng giá quy định.

6. Bán lẻ hàng tiêu dùng ở địa phương (trừ lương thực, dược phẩm, sách báo, tem thư, xăng và dầu nhớt) bao gồm:

- Bán lẻ trực tiếp cho cán bộ, công nhân viên, nhân dân ở thị trấn và các cơ quan, xí nghiệp (kể cả cơ quan, xí nghiệp của Trung ương và tỉnh đóng tại huyện) theo phương thức của Trung ương hoặc tỉnh quy định.

- Bán lẻ trực tiếp cho người sản xuất một số mặt hàng công nghệ phẩm đưa vào hợp đồng kinh tế hai chiều mà hiện nay không có điều kiện bán qua hợp tác xã mua bán xã (như xe đạp, đài, đồng hồ ...) và ở những xã mà hợp tác xã mua bán đang yếu kém, chưa đảm đương được nhiệm vụ đại lý bán lẻ hàng trao đổi hai chiều.

7. Kinh doanh ăn uống công cộng và dịch vụ, bao gồm:

- Kinh doanh ăn uống công cộng trên địa bàn huyện (trừ các đầu mối giao thông quan trọng và khu công nghiệp tập trung lớn do công ty ăn uống công cộng tỉnh phụ trách).

- Phục vụ về ăn uống cho một số hội nghị mà huyện yêu cầu.

- Hướng dẫn, giúp đỡ các cơ quan, xí nghiệp tổ chức và quản lý nhà ăn tập thể; tích cực chuẩn bị điều kiện để trực tiếp quản lý nhà ăn tập thể trong huyện nhằm phục vụ tốt đời sống công nhân, viên chức.

- Kinh doanh một số dịch vụ cần thiết để phục vụ nhân dân trong huyện như may đo, vá mạng, nhuộm quần áo, sửa chữa xe đạp, đồng hồ ...

8. Dự trữ hàng hoá cho tiêu dùng ở huyện:

Dự trữ hàng hoá của công ty thương nghiệp huyện chủ yếu là hàng công nghệ phẩm, thực phẩm công nghệ và một số hàng vật liệu xây dựng do tỉnh cung ứng để bán lẻ ở huyện. Tồn kho hàng hoá này ở huyện tùy thuộc vào sự cung ứng của công ty tỉnh nhưng tối đa không quá 60 ngày; còn về hàng nông sản, thực phẩm tươi sống thì công ty thương nghiệp huyện chỉ làm nhiệm vụ dự trữ ngắn ngày chủ yếu có tính chất chờ chuyển (phần dự trữ dài ngày phục vụ cho nhu cầu tiêu dùng của tỉnh và Trung ương thì do công ty tỉnh và công ty Trung ương phụ trách).

Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ lưu chuyển hàng hoá nêu ở trên, công ty phải tăng cường các mặt quản lý lao động, vật tư, hàng hoá, tài sản, tiền vốn ... theo chế độ hạch toán kinh tế một cách nghiêm ngặt và tích cực tham gia vào việc cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với thương nghiệp tư doanh và quản lý thị trường ở huyện theo sự phân công của Ủy ban nhân dân huyện.

b. Quyền hạn: